СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЧЕРВНЯ 1948. — No. 129. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 5, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ У ПЕРЕДВИБОРЧІЙ ПОДОРОЖІ НА ЗАХІД

Вночі 3 червня президент Труман вибрався з Вашингтону у подорож до західних стейтів. Перед виїздом прийшли до потягу на стації Юніон найвищі урядовці, включаючи й секретаря стейту Джорджа К. Маршала, щоб побажати йому успіху. Панує загальне переконання, що ця подорож може бути рішальною для майбутньої карієри Трумана. Він приготовив пять більших промов для виголошення під час дороги в важніших осередках, а крім того має виголосити привітні промови при нагоді кільканадцяти зупинок в дорозі. Після виголошення промови в Шікаґо з нагоди століття шведської іміґрації до Америки президент має виголосити привіт з залізничої плятформи у Форт Вейн, у стейті Індіяна. Програма поїздки президента буде змінена на побережжі Тихого океану тому, що президент рішився відвідати околиці, навіщені повінню в стейті Ореґон.

З президентом виїхали в дорогу 58 кореспондентів і фотографів, а це найбільше число газетярів, які досі пускалися в подорож на президентськім поїзді. В різних містечках, через які буде переїздити потяг, прилучаться ще 18 інших кореспондентів. Між журналістами є теж закордонні кореспонденти, з них два є з Китаю. Є теж одна жінка, нігерка, яка заступає Асошіейтед Нігро Прес.

СУДДЯ СТВЕРДЖУЄ, ЩО МОСКВА ВМІШУВАЛАСЯ В СТРАЙК З ВОЛ СТРІТУ.

Ню Йорк. — Суддя Фредерик Л. Гакенбурґ у суді Спеціяльних Розправ, видав присуд з виміром однорічної тюрми для двох членів морської юнії, які брали участь у страйку бюрових робітників з різних фінансових установ при Вол Стріт. Страйк тривав 31 днів і зазначився насиллям збоку моряків, які помагали пікетувати фінансові установи. Видаючи присуд, суддя зазначив, що домагання страйкуючих робітників були оправдані, але неоправдане було вмішування моряків, які пішли на допомогу страйкарям за диктатом чужинної держави на те, щоб у Москві могли оголосити новинку про „заворушення на Вол Стріті". Суддя висловив своє глибоке негодування з приводу того, що американські робітники йдуть на страйк під примусом чужинного диктату.

НАЙБІЛЬШИЙ ТЕЛЕСКОП ВІДДАНО ДЛЯ ВЖИТКУ НАУКИ.

В астрономічній обсерваторії на Горі Паломар, у Каліфорнії, віддано для вжитку науки найбільший у світі телескоп, якого сочка має 200 цалів у промірі. Цей телескоп вважають за найвищу „драбину Якова", якою людина може досягнути зір і небесного зводу та зоряних світів, з яких світло почало летіти на землю перед мільйонами літ зі швидкістю 186,000 миль на секунду. При нагоді присвячення нового телескопу зібралося 1,000 визначних науковців і провідників з інших ділянок життя. Головну промову сказав д-р Реймонд Фосдик, предсідник фундації Ракефелера, яка призначила на телескоп $6,550,000. Він між ін. сказав: „Знання й знищення заключили між собою союз, який наповнив страхіттям нашу генерацію... Знання стало небезпекою, бо знання це сила... одначе силу можна використати теж і для ублагороднення людини". Новий телескоп названо іменем Дж. Е. Гейла, який був директором астрономічної обсерваторії на Горі Вилсон у Каліфорнії і перший піддав перед 20 роками думку виробити сочку з проміром 200 цалів.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ПОНАД ТРИ БІЛЬЙОНИ ДЛЯ ФЛЬОТИ.

Вашингтон. — При голосуванні за піднесенням рук палата ухвалила призначити $3,686,733,250 на утримання й операції воєнної фльоти в найближчім фіскальнім році, який починається з днем 1 липня. У цій сумі передбачена побудова нового літаконосця, містоти 65,000 тон. З нього мали б вилітати бомбовальники типу Бі-29 зі спеціяльним пристособленням для перевозу атомових бомб. Мають теж бути побудовані кораблі для поборювання субмарин цілком нового типу. Новий літаконосець мав би коштувати $124,000,000. — З ухваленням видатків на фльоту палата виповнила програму збросння на наступний рік коштом 10 більйонів, Тепер приходить черга на рішення сенату в цій справі.

КАТОЛИКИ ПРИДУМУЮТЬ РОЗСЕЛЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ НА СЕРЕДНЬОМУ ЗАХОДІ.

Ст. Пол, у стейті Минесота. — Пляни для розселення европейських скитальників у стейтах Минесота, обох Дакотах і Висканзин обговорювано на конференції Краєвої Католицької Ради для Розселення. Зібрані з пяти стейтів священики мали найти способи, як примістити скитальників у хліборобських околицях після їх приїзду з Европи. Директор розселення монсіньор Е. Свансон з Ню Йорку висловив думку, що згадані стейти надаються на поселення тому, що там процвітає годівля худоби і хліборобство. Монсіньор Джан О'Ґрейді з Католик Чарітіс звертав увагу на світлу працю лютеранів, для розселення скитальників.

В СЕНАТІ ПОЧАЛИ ДИСКУСІЮ НАД ОБОВЯЗКОВОЮ ВІЙСЬКОВОЮ СЛУЖБОЮ

Вашинґтон.— Розправившися з билом для допущення скитальників з Европи, сенат почав дискусію над заведенням обовязкової військової служби під час миру. З різних причин сенат відкладав 78 днів цю дискусію після того, як президент рішуче зажадав ухвалення закону про обовязкову службу. Предсідник Комісії збройних сил, Чан Ґурні, заявив, що обовязком сенату є виказати, що він розуміє конечність забезпеки Злучених Держав на те, щоб не ризикувати долею країни в теперішньому часі.

Бил у палаті за військову підтримку для свободолюбних країн

Вашингтон, 3. червня. — Конгресмен Чарлс Ітон, за одобренням палатної комісії закордонних справ, зголосив проект резолюції, яка домагається, щоб Злучені Держави заявилися за військову підтримку для таких країн, які творять оборонні союзи в обороні свободи. Це має бути резолюція подібна до тої, яку вже прийняла сенатська комісія, одначе гостріше зредагована. Резолюція домагається теж посилення Обєднаних Держав для втримання світового миру і уповажнює президента Злучених Держав дати Обєднаним Державам позичку в сумі $65,000,000 на побудову будинків для приміщення бюр О.Д. в Ню Йорку.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ГОСТРА ДИСКУСІЯ В ПАЛАТІ НАД БИЛОМ ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Вашингтон. — Конгресові провідники заповіли гостру дискусію в палаті репрезентантів над билом в справі допущення 200,000 скитальників з Европи. Законопроект піде під наради наступного тижня. Сенатський бил, як показується, допускає лише 15,000 жидів, а це викликує спротив серед членів палати. Вони будуть пробувати переforсувати ліберальніший законопроект Фелловса, одначе, коли б це показалося неможливим, виринула думка прийняти бил, який уже перейшов у сенаті.

В ПАЛАТІ ХОЧУТЬ ОБТЯТИ НА ДВА БІЛЬЙОНИ ЧУЖИННУ ДОПОМОГУ.

Вашингтон. — Комісія приділів у палаті репрезентантів обтяла близько 2 більйони долярів з фондів, ухвалених обома палатами для допомоги чужинним державам на підставі Пляну Маршала. Це рівналось би обниженні фондів на 26 відсотків. Замість ухвалених 6.8 більйонів комісія пропонує дати на наступний рік лише 4 більйони.

НОВА ФУНЛЯНДІЯ УХВАЛИЛА СТАТИ АВТОНОМНОЮ.

Ст. Джанс, на острові Нова Фунляндія. — У четвер, 3-го червня, відбулося загальне голосування над політичною майбутністю острова. З дотеперішнього обчислення голосів показується, що подавляюча більшість населення заявилася за автономію. Були ще два інші проекти, а саме: 1. щоб затримати дотеперішню форму, в якій владу виконує Королівська Комісія; 2. щоб злучитися з домінією Канади на підставі Федерації. Більшість, яка вирішила автономію, йшла до голосування під закликом економічного союзу зі Злученими Державами. — Остров Нова Фунляндія лежить при гирлі ріки св. Лаврентія на побережжі Канади.

ПРИЇЖДЖАЄ КОРАБЕЛЬ ЗІ СКИТАЛЬНИКАМИ.

Бремергафен, 2. червня. — Сьогодні з цего порту відплив американський транспортовий пароплав „Ірні Пайл", що везе до Америки 620 подорожних, головно переселенців з таборів скитальників, між ними теж українців. Приїзд корабля до порту в Ню Йорку заповідається на 12. червня.

АРМІЯ СКИНУЛА ДИКТАТОРА В ПАРАҐВАЮ.

Асунсіон, у республиці Параґвай, 3. червня. — Армія відсунула від урядування президента Гіхініо Морініґо, який був справжнім диктатором 8 років. Він мав передати владу нововибраному президентові Хуанові Ноталісіо Ґонзелесові за 10 тижнів. Владу в Параґваю до часу настановлення нового президента буде виконувати Хуан Мануель Фрутос, головний суддя Верховного Суду. Після уступлення Морініґа зрезиґнував теж його кабінет. Зміна влади перейшла без насилля.

ПОЧАЛАСЯ ПРОТИКОМУНІСТИЧНА ЧИСТКА В БРИТАНІЇ

Лондон, 4 червня. Британське міністерство авіяції звільнило вчора зі служби під закидом комунізму свого високого урядника, Е. Дж. Гікса. Заповідається дальшу чистку.

З'ЇЗДИ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ У ФРАНЦІЇ І НІМЕЧЧИНІ

На коротко перед першою краєвою конвенцією Українських Американських Ветеранів у Филаделфії, подібні конвенції Українських Ветеранів відбулися теж у Франції і Німеччині. У Франції відбувся в днях від 6. до 9. травня З'їзд Товариства Вояків Українських Армій та пройшов з великим піднесенням. Головою Т-та надалі залишився генерал О. Удовиченко. В днях 8. і 9. травня відбувся З'їзд Українських Ветеранів в Німеччині, що теж пройшов з великим успіхом. Обрано Раду С. У. В., до якої крім 21 членів увійшов теж увесь генералітет. Рада вибрала з-поміж себе постійно урядуючу Президію, в склад якої увійшли: ген. Омелянович-Павленко — голова; ген. Титаренко і майор Гірняк (отаман УСС) — заступники голови; полк. Дацько — секретар. До Управи СУВ вибрано: ген. Смовський — голова; підполк. Татарський та поручник Поритко — заст. голови. З'їзд видав три дуже річеві звернення, одне до українців, бувших вояків першої і другої світової війни, друге до українського громадянства та третє до ветеранів всього світу.

Пропонують творити визвольні армії проти Советів

Ню Йорк, 4. травня. — Ню Йорк Таймс в сьогоднішньому виданні друкує довшу кореспонденцію Джана МекКормека з Відня в справі створення зі скитальників поодиноких національних „визвольних армій" та окремих екзильних урядів для визволення східно-европейських країн зі советської неволі. В кореспонденції, базованій на повідомленнях видавця австрійських „Беріхте унд Інформаціонен", зальцбурського органу Австрійського Інституту Економічних і Політичних Дослідів, та знавця східно-европейських проблем, д-ра Г. А. Кравса, пишеться:

Група східно-европейських політичних втікачів запропонувала своїм західним колегам створення добровольчих „визвольних армій" з пів мільйона советських втікачів, які творили б складову частину об'єднаних американських і західно-европейських збройних сил. Розглядаючи можливості оборони Західної Европи перед Советами, автор приходить до висновку, що згідно з теперішньою публичною опінією Вашингтон не міг би тепер вислати до Европи достаточну кількість військ, що могли б з успіхом протиставитися Советам. Але при допомозі втікачів від комунізму, яких все рівно треба одержувати в таборах ДіПі, цю оборону західної Европи та взагалі світу перед большевизмом можна б легко здійснити. Головним завданням добровольчих визвольних армій зі скитальців було б — по думці Кравса — вдарити большевиків в їх найслабшому пункті, іменно: зорганізувати визвольні рухи проти Советів в їхньому запіллі, „перемінити евентуальну війну з імперіялістичної на визвольну та за комуністичним взірцем започаткувати получення політичної ініціятиви з військовим розвитком. Це мало б теж окремий успіх в розкладі советських армій, серед яких вже сьогодні нотується неймовірно велику кількість дезерцій, а інші воліють кінчати самогубством ніж з окупованих областей вертатися „на родіну". Д-р Кравс, якого теж американці вважають спеціялістом в цих справах, про які він говорить, наводить деякі приклади з німецької політики, що мала на початку війни 6,000,000 советських полонених, які на ділі були дезертирами зі советської армії, хоча німецький режим міг бути для них ще найменше притягаючою силою.

До свого „східного пляну" д-р Кравс — пише Ню Йорк Таймс — зараховує ще створення теж екзильних урядів для всіх поневолених Советами східно-европейських націй. З цими урядами Америка та західно-европейський державний Союз могли б заключити низку договорів, що мали б рішальне значення не тільки для розбиття Советів, але й для встановлення там після війни відповідного ладу. В кожному разі за передумову цего ставиться, що західні союзники у відношенні до східно-европейських народів не поповнять тих самих дурниць, що їх робив Гітлер та що були одною з головних причин його поразки. „Наявність таких договорів, встановлення таких екзильних урядів та створення таких добровольчих визвольних армій зелектризувало б всі народи советської імперії — пише за европейськими інформаціями Ню Йорк Таймс.

В ПАЛЕСТИНІ ПОГОДИЛИСЬ НА ПРИМИР'Я І ПРОДОВЖУЮТЬ ВІЙНУ

Лейк Сокcес, Н. И., 4 червня. — Хоча ізраїльці й араби безумовно прийняли заклик Ради Безпеки щодо чотиро-тижневого примир'я, війна в Палестині продовжується з цілою силою. Найбільша трудність криється в інтерпретації самого примир'я та в умовах до його „безумовного" прийняття. Діло в тому, що араби взагалі відкидають будьякі розмови на тему ізраїльської держави та в жодному разі не хочуть її респектувати, як теж домагаються повного припинення дальшої жидівської іміграції до Палестини. Рада Безпеки не може найти відповідної розв'язки головно щодо реченця, коли її резолюція про примир'я могла б бути переведена в життя. Тому цю справу вона повністю довірила своєму посередникові, графові Бернадотте, що в цьому напрямку продовжує відповідні заходи, відвідавши столицю Ізраїля та Трансйорданії. Докищо не передбачується жодних конкретних можливостей для позитивної розв'язки не тільки цілої проблеми Палестини, але й самого примир'я.

БРИТАНІЯ ПРИПИНИЛА ВИСИЛКУ ЗБРОЇ АРАБАМ І ЗДЕРЖАЛА ЖИДІВСЬКУ ЕМІГРАЦІЮ.

Лондон, 4 червня. — Британський уряд рішив вчора здержати постачання зброї арабським арміям та припинити еміграцію жидів з британських територій до Палестини на час визначеного Радою Безпеки арабсько-жидівського примир'я. Торговельна Рада відкликала всі дозволи на вивіз всякого військового виряду до країн Арабської Ліги і до Палестини, а міністерство закордонних справ рівночасно повідомило, що на час примир'я замикається для інтернованих на Кипрі жидів дозвіл на виїзд, якщо вони є у військовому віці.

НА ФРОНТАХ В ПАЛЕСТИНІ

Каїро, Єгипет, 4 червня. — Командування арабських військ в Палестині повідомило, що єгипетська флота вчора вперше взяла участь в боях за Палестину, бомбардуючи зайнятий ізраїльцями порт Цезарію між Гайфою і Тель-Авів та завдаючи ізраїльцям великих втрат. Сухопутні бої на цьому фронті набрали нової інтензивності. З інших фронтів араби і жиди повідомляють про свої успіхи.

БІДО КВЕСТІОНУЄ ЛЕГАЛЬНІСТЬ ІЗРАЇЛЯ.

Париж, 4 червня. — Французький міністер закордонних справ, Жорж Бідо, видвигнув вчора в парляменті думку, що держава Ізраїля під цю пору не існує легально і „майже не існує" теж фактично. В коментарах до французького становища підкреслюється, що Франція воліла б, щоби жиди погодилися з арабами і сама вона не думає робити жодних заходів, крім мирних, які могли б збільшити арабський антагонізм проти французів, головно з огляду на французькі колоніяльні посілості.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПРОДАЄ СВОЇМ РОБІТНИКАМ НІМЕЦЬКІ ДОМИ.

Варшава, 4 червня. — Польський уряд вчора проголосив на продаж 500,000 домів на просторі прилучених до Польщі колишніх німецьких територій, пропонуючи їх польським переселенцям. Ці доми, варстати і т. п. віддали польському урядові до розпорядимости советські окупаційні власті, забравши їх від німців.

ПОРАЗКА КОМУНІСТІВ В ІТАЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Рим, 4 червня. — На вчорашній сесії нового італійського парляменту уряд премієра де Ґаспері відніс чергову велику перемогу над комуністами. Речник комуністів був видвигнув дві резолюції, одна з яких домагалася встановлення окремого парляментарного комітету для адміністрації допомоги, що її одержує Італія на підставі Пляну Маршала, та другу, що мала б визнати теперішній уряд де Ґаспері за неконституційний. Обидві резолюції комуністів відкинено величезною більшістю голосів.

ЗАПОВІДАЮТЬ „ВСЕ-НІМЕЦЬКУ" БОЛЬШЕВИЦЬКУ „КОНСТИТУЦІЮ".

Берлін, 4 червня. В американських і британських військових колах в Німеччині дожидають в короткому часі проголошення советським „Народним Конгресом" в Берліні „все-німецької конституції", що мала б почати конкретну советську акцію проти намагань західних союзників для адміністраційного впорядкування західної Німеччини. Докищо, большевики збирають від німців підписи на декларацію про „об'єднання Німеччини".

СОВЄТИ ЗАБОРОНИЛИ ДАНЦЯМ БРАТИ УЧАСТЬ В НАРАДАХ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ.

Копенгаґа, Данія, 4 червня. —Данський міністер закордонних справ вчора повідомив, що Совєтський Союз окремою нотою звернув Данії увагу, щоб вона не висилала своїх представників до Лондону на наради західних союзників в справі Німеччини. При цьому Совєти пригадали данцям справу їхніх домагань до провінції Шлезвіґ-Гольштайн, яка, мовляв, не може бути вирішена без згоди Совєтів.

ПОВНА МІЛІТАРИЗАЦІЯ ЮГОСЛАВІЇ.

Београд, Югославія, 4 червня.—Большевицький уряд Югославії проголосив вчора дальші заходи про поширення військової служби в країні, що практично означатиме повну мілітаризацію країни на лад ґітлерівського Райху та большевицького Совєтського Союзу. До військового вишколу там тепер зобов'язані всі хлопці і дівчата у віці 17 до 27 років і в країні будеться визнавати тільки три головні категорії громадян: 1. Ті, що служили або служать у війську; 2. жінки з малими дітьми до 7-го року життя та 3. Фізично або умово неспосібні до військової служби.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА КОМУНІСТИЧНА „ТЕХНІКА"

В Ню Йорку стався такий випадок, що уряд юнії зажадав від фірми-роботодавця, щоб викинути з роботи трьох робітників на цій підставі, що вони „псують гармонійне співжиття між робітниками". Сталося це у відомому торговельному домі „Блумінгдейл Бродерс, Інк.", а зажадав звільнення з роботи уряд Льокалю 3, Юнайтед Рітейл, Голсейл енд Департмент Стор Емплоїс, який є звязаний з Конгресом Індустріяльних Організацій (КІО). Справа ця остаточно ще не покінчена, через відклик, але вже набрала розголосу, бо виявляє новий спосіб, яким комуністична верхівка задумує тероризувати далі юнійне робітництво, що не погоджується з диктатурою комуністичної меншини. Це теж нове намагання комуністів вдержуватись у юніях далі при владі, щоб могти далі розказувати робітництву та розпоряджатись юнійними фондами.

Чим же провинились ці три робітники в Блумінгдейл, що їх юнія каже звільнити з роботи? Що це значить, що вони каламутять „гармонійне співжиття" між іншими членами юнії, своїми товаришами праці? Чому не звільнив їх заряд департаментового склепу Блумінгдейл? Чому якраз робітнича юнія домагається звільнення робітника з праці?

Ці питання вимагають вияснення, бо звязані з чимсь новим, чого досі не було. Як відомо, є багато таких робітничих юній, куди комуністи вспіли влізти і при допомозі своєї „техніки" вилізти на провідні становища. З тих урядів трудно було комуністів поскидати, хоч вони були в цій чи другій такій юнії в меншині. „Техніка" не давала! Та тепер подув в цілій Америці вітер в інший бік, звернений проти комуністів прямо як зрадників країни. Тому всюди зачали пильніще приглядатись діянням одвертих і закаптурених комуністів. Водночас зачали люди себе відсепаровувати від комуністів, одні з переконання, а другі, щоби забезпечити себе перед евентуальним переслідуванням, що пристають зі зрадниками країни. Усе це не могло не відбитись теж і на робітничих юніях. Тому і там почався рух прочищення робітничих рядів від комуністичних диктаторських меншин. Таке зачалося теж і в льокалях другої по Американській Федерації Праці найсильнішої робітничої Юнії, себто в Конгресі Індустріяльних Організацій, в якій комуністи добились значних впливів. Комуністичні лідери в КІО, знаючи, до чого тепер йде, видумали нову точку в юнійних контрактах з працедавцями, а саме таку, якою ті останні зобовязують себе викидати з праці на домагання уряду юнії робітників, які, на думку юнії, розбивають гармонійне життя між робітниками, занятими в працедавця. Та найважніше: Акцію, звернену проти комуністів, вважається розбиванням „гармонії". Якраз від Блумінгдейл домагався уряд юнії викинути з роботи таких, що розкидали проти-комуністичні летючки.

Отже американський патріотичний робітник, що хоче усунути з проводу в своїй юнії комуністичних диктаторів, зрадників Америки, може бути за це позбавлений праці, якщо б вдержалась в договорах між юніями і працедавцями згадана клявзуля, яку видумала комуністична верхівка для рятування своїх впливів у юніях.

Не легко перекувати німецький меч на плуг

Переміна німецького народу і німецької країни з воєнного стану на мирний натрапила на нові труднощі. Йде не лише про господарську перебудову внутрі країни, але й про створення з теперішніх німецьких земель однієї політичної одиниці, яка нагадувала б незалежність недавнього могутнього „райху".

Остання справа під теперішній час мабуть важніша від першої. Америка й Англія вже перед роком зіллялИ обі свої зони разом у „Бізонію". Навіть і Франція була схильна віддати туди свою смугу і створити разом „Тризонію". Скликано до Лондону нараду 6 інтересованих держав ще 20 квітня для остаточного оформлення нової німецької державности, одначе Франція нагло станула дуба проти Англії, Злучених Держав, Бельгії, Голяндії й Люксембургу. Як причину такого кроку Франція подала страх перед майбутньою новою Німеччиною і так спинила на якийсь час творення нової демократичної німецької держави та прикування її до західно-европейського воза. На цьому найбільше терпить Америка, бо це спиняє здійснювання Пляну Маршала й Програми Видужання Европи, а теж наносить величенські фінансові втрати, спричинені господарською й політичною руїною німецьких земель.

Брак економічної самостійности західної Німеччини, тобто американсько-британської Бізонії, вимагає від Америки поновного вкладу цілого більйона долярів. Цей вклад це лише чергове лікарське впорскнення в німецьке рамя для хвилевого піддержання господарського життя. Тепер, за малим виїмком, мусить це зробити сама Америка без Англії, бо сама Англія здана на Плян Маршала. Цим разом хоче Америка передати німцям надвишку матеріялів, які переховуються ще з воєнних часів в 31 магазинах, загальної вартости $875,000,000. Між матеріялами є армійські вантажні авта, взуття, медичні засоби, залізничний виряд, білля і майже все, що лише людина потребує. До того долучається ще матеріяли, які привозять саме тепер з воєнних магазинів зі Злучених Держав, вартости $70,000,000, і матеріяли британської армії, вартости $3,000,000. Крім тих матеріялів прийдуть ще колишні засоби, що їх здобула переможна британська армія з кінцем війни. Це лише вказує, який тягар поносять тепер обі переможні держави на користь свого недавнього ворога, щоб його втримати при житті.

Коли ж ідеться про відбудову господарського життя до такої міри, щоб Німеччина стала незалежною господарською одиницею і могла не лише продукувати для своїх потреб, але ще й зберігати щось на вивіз закордон в заміну за інші продукти, то на це треба іншого, так би сказати, інвестиційного капіталу, який, звичайно, має характер позички. Для цієї цілі покликали німці до життя спілку з державним характером, яка в скороченні дістала назву СТЕҐ від початкових буков довгої німецької назви. Саме оцей СТЕҐ має перекувати заржавілий тепер німецький меч у блискучий плуг і дати початок до економічної, а з тим і політичної незалежности Німеччини.

Мабуть оцього Стеґа настрашилася Франція й несподівано зажадала гарантії, що вона в майбутності не буде нападена відродженою й відбудованою німецькою державою. Хто памятає на факт, що Франція впродовж останніх 30 років була двічі нападена Німеччиною, не може цьому дивуватися. Американська дипломатія мала неабиякий горіх до розколення, коли Франція поставила таке домагання рубом. Здавалося, що всі попередні зусилля розібються цілковито в останній хвилині. Труднощі зросли ще й тому, що в самій Америці республиканські противники теперішньої демократичної адміністрації піднесли закиди, що створення німецької Тризонії може викликати якусь несподівану акцію збоку Росії. Критики звертали увагу, що створення нової німецької столиці у Франкфурті може дати Советам притоку думати, що Америці й Британії не залежить на втриманні Берліна як спільної столиці дотеперішньої Німеччини та що західні держави самі резигнують з засади, що передвоєнну Німеччину треба втримати як цілість.

Та після двотижневої перерви в нарадах шости держав прийшло 1. червня б. р. до згідного вирішення німецької справи на таких головних підставах:

І. Злучені Держави, Великобританія, Франція, Бельгія, Голяндія й Люксембург мають скликати конституційне зібрання на день 1. вересня для складення конституції Західної Німеччини, на підставі якої мав би повстати німецький уряд для перебрання влади в Тризонії з початком наступного року. Конституційне зібрання мало б складатися з 55 делегатів, вибраних парляментами теперішніх країн („лендер") західної Німеччини.

II. Згадані шість держав покличуть до життя сім-державну (Німеччина буде семою) міжнародну владу для адміністрації й приділу вугілля і сталі з Рурщини.

III. Згадані шість держав мають дати Франції довготривалу гарантію, що нова Німеччина не буде становити небезпеки нового агресора проти Франції, як покінчиться теперішня мілітарна окупація Німеччини. Умова передбачує мілітарну окупацію деяких околиць в майбутності, мабуть таких, як Рурщина та область Рену. Урядовий комунікат, який оприлюднить конференція, не міститиме подробиць, одначе кореспонденти довідалися про це приватною дорогою і могли подати світові головні точки.

З покінченням конференції треба надіятися відповідної акції збоку самої Тризонії. Недалека майбутність покаже, чи німецький нарід зуміє приноровитися до змінених відносин і потреб без такого негодування, яке виявилося в часах Гітлера й яке довело до теперішньої світової катастрофи.

АРАБИ

(Л) Сучасні події в Палестині звертають загальну увагу всього світу на арабів та їх змагання. Як усюди, так і на арабських землях виступають колоніяльні народи проти своїх опікунів. Так було в Індонезії, так було в Індії, так є тепер на великому просторі від Перського заливу до Марокко, де живуть араби.

Перша світова війна знищила серед колоніяльних народів поняття про вищість білої раси. Арабські землі поділено в 1918 р. на кілька дрібних держав під мандатом великих европейських потуг. Ірак, Палестина і Трансйорданія підпали під мандат Великої Британії, а Сирія знайшлась під мандатом Франції.

В часі між обома світовими війнами араби ближче пізнали европейців. Араб, який скінчив свою наукову освіту у Відні, Берліні, Женеві, Парижі, Римі або в Лондоні, почував по скінченні студій свою перевагу над европейськими мовами, знав европейську цивілізацію, а до того був прив'язаний до своєї рідної землі і культури.

Характерно, що нова арабська інтелігенція менше шукала праці у вільних професіях, щоби заробляти на хліб, як лікарі, техніки і т. д., а запопадливо горнулась о державної служби, де хліб був певніший і легший.

Так повстала серед арабів вища верства з европейською освітою і з потребами жити по европейськи. Натомість широкі маси арабського народу жили в духовій темноті та в матеріяльних злиднях. Так напр. в Єгипті і Сирії, отже у двох найпоступовіших арабських країнах, усього 17% населення вміло читати й писати, решта була анальфабетами. З другого боку вільних місць у державній службі було замало, щоби дати працю всій арабській інтелігенції.

Це не обійшлось без наслідків.

Перед першою світовою війною було на арабських землях усього три вищі школи: Азгар — університет у Каїро в Єгипті, який вишколював тільки теологів для всіх вірних Ісляму, Католицький університет св. Йосифа і Пресвітеріянський інститут, оба в Бейруті. По першій світовій війні основано ще в Каїро так зв. Фуад — університет, а в Дамаску окремий науковий інститут під французьким протекторатом і накінець вищу школу в Багдаді. Укінчені студенти цих шкіл дуже збільшували число кандидатів на державну службу, бодай на нищі посади, але добре платні.

Так набрала серед арабів колосального значення проблема, яку дуже влучно назвали „Ефенді — проблемою". Цими „ефенді" називали в старій державі османів тих, що вміли читати й писати.

Не дивно, що при такому стані речей (безробіття арабської інтелігенції, злидні арабських мас) стали араби спихати всю вину за лиха серед них на европейців, точніше кажучи, на представників мандатарної влади. Тут джерело арабського націоналізму, який Гітлер умів використати в часі другої світової війни для своїх імперіялістичних цілей.

Ми вказали на причини духового перевороту серед арабів на Близькому Сході. Погляньмо ще на зміни в їхніх матеріяльних життєвих основах.

Першусього слід одмітити величезний приріст арабського населення. Гігієнічні заходи і міри, що їх араби стали переймати від европейців, дуже причинилися до того, що смертність серед арабських дітей, досі надзвичайно велика, тепер дуже почала зменшуватися. Це важливий елемент, як узяти на увагу систему многоженства серед вірних Ісляму і разом із цим велику арабську плідність. Щоби не бути голословним, вистачить для ілюстрації навести один тільки приклад: Володар так зв. Сауді-Арабії, який на число і добір своїх жінок не міг нарікати — після арабського звичаю кожний араб може мати водночас чотири жінки — був батьком 115 дітей, а між ними 24-ох синів. Чи диво, що населення в арабських країнах від першої світової війни при корисніших гігієнічних умовах майже подвоїлося! Однак засоби на удержання його пропорціонально цілком не збільшились. Певна річ, що і промисл і хліборобство серед арабів за цей час зросли, однак не в тій мірі, щоби забезпечити що раз більше зростаючому населенню їх існування.

Як не як, а арабські країни це в головному хліборобські країни. Проте управа ріллі надибує в них на поважні труднощі. Тільки невеликі простори в Сирії і Палестині мають зимою дощі, які потрібні до щорічної управи ріллі. Зате простори на схід від ріки Йордану, що є здебільшого пустинями і великі частини краю між Евфратом і Тигром, не мають цих потрібних дощів. Ці простори можна тільки штучно наводнювати. Однак, як узяти на увагу чималі кошти штучної каналізації, то слід сказати, що вони не оплачуються, бо осягнені цим способом хліборобські урожаї не покривають коштів каналізації.

Вкінці ще слівце про народню освіту, яка ускладнює справу.

Життєвий рівень арабського селянина дуже низький. Гордий, вільний бедуїн, що колись з сотками своїх дромедарів переправлявся через піски арабських пустинь, сьогодні зник. Бедуїни живуть нині в злиднях і мусять свою стару професію міняти на іншу, щоби якось жити. Причина цього в тому, що новочасний транспорт автами, робить все більш і більш транспорт при помочі дромедарів зайвим. До того арабський селянин неграмотний. Щоби двигнути промисл і хліборобство в арабських країнах на відповідну висоту, на це потрібне співробітництво широких мас арабського населення, але воно мусить уміти читати й писати. Тимчасом неграмотність серед арабів просто жахлива. Преса не відограє серед них майже ніякої ролі. Араби мають один тільки свій дневник. Є ним „Аграм", що виходить у Єгипті у невеликому накладі. Нечисленні теж арабські тижневики і двотижневики. Вони появляються в накладі від 2 до 7 тисячів. Також і політичні партії серед арабів — новина. Вправді від кількох десятиліть появляються серед них політичні партії під різними назвами, але вони, це характерно, звязані тільки з особою, що їх вкладає. Якщо основник партії вмирає, загибає разом із ним і його партія.

Так перехрещуються в арабських країнах на Близькому Сході західно-европейська цивілізація із арабською самобутньою культурою. Щоби їх до певної міри згармонізувати, на це потрібне перш за все піднесення серед арабів народної освіти.

ПЕТРО МІРЧУК.

КОЛИ ГОРЯТЬ ЛІСИ

Оповідання з недавнього минулого.

14)

Наніч розбився курінь Різуна по приміщеннях школи на заслужений відпочинок. Акцію в ночі перебрав курінь Коника. До нічної акції не треба було навіть цілого курення. Поважніших боїв у ночі не було. Німці старалися використати ніч для підтягнення своїх сил. Вони рішили наступати наступного дня більш приготовано. Для цього підтягнули важку артилерію, щоб концентричним гарматнім вогнем на бункри зробити їх зрілими для здобуття. Обережно підсувалися вони під гору на вигідні становища.

А повстанці тим часом робили новий підступ. Пропустивши фронтові частини на позиції кругом Лопати, вони підсунулися тепер під мости на всіх шляхах, що вели до Лопати і підмінувавши їх, над раном висадили усіх їх в повітря. Зайняті приготуванням наступу на Лопату, німці й не помітили, що діється на їхніх тилах.

— Наступають — посміхнувся вранці Різун до Дмитра, коли гарматній рев потряс повітрям.

Німецька артилерія почала барабанний вогонь на Лопату. Якісь будинки, що були на скраю гори, загорілися. Бункри задрожали від безперервної зливи вогню. Обстріл був справді сильний і розчислений.

— Тепер в наступ — посміхнувся знову Різун, коли барабанний вогонь затих.

І справді, кулеметні та крісові постріли й відгомін далеких вигуків, що їх чути було в погідному ранку, свідчили про те, що німці йдуть в наступ на гору. Пройшло ще кільканадцять хвилин, заки вони зорієнтувалися, що на Лопаті вже немає ні живої душі. Щойно тоді зрозуміли вони підступ повстанців і стали розглядатися в положенні. Висилаючи звязкових на тили, помітили вони, що повстанці спритним маневром висадженням мостів відрізали їх цілком від вихідних баз та унеможливили їм доставу амуніції та харчів. Огірчені неуспіхом солдати почали відступати з гори на села.

— Лазять по хатах, мов п'яні — говорила після обіду дівчина, що прийшла з Брязи донести повстанцям про те, що діється на селах.

— Вони ферфлютуються на все і платять, скільки селяни хотять, щоб тільки продати їм масло, яйця, та горівки. Вони дуже збентежені тим, що їм відрізано доставу харчів і раді б залишити вже повстанців в спокою, щоб тільки вирватися на безпечне місце.

Кілька разів пробували вони вирватися з обруча та за кожним разом зустрічав їх несподівано концентричний вогонь повстанчих скорострілів.

Наступних два дні пройшло без більших боїв. Німці не рішалися на рішучий прорив, вижидаючи вияснення ситуації. Вони ждали, мабуть, на акцію другої дивізії, що мала наступати на становища повстанців від сторони долини. Від наступу цеї дивізії залежала дальша їхня доля.

В ночі з 11-го на 12-го звела старшинська школа кілька боїв з німцями коло школи, що пробували прориву також і в цьому напрямі. Одначе сотенний Коник відбив їх легко. Німці пробували щераз прориватися у тому місці скупченими силами в другій годині зранку, але і тим разом безуспішно.

Повернувшись з куренем Різуна до приміщення школи, Дмитро перейшов назад до штабу, щоб бути допомічним Гуцулові в передаванні наказів.

— Бій ще не скінчений — замітив остерігаюче Гуцул, коли Дмитро став йому зі задоволенням розказувати про успіхи куреня Різуна.

І справді, 12-го доніс вістун командирові, що положення на відтинку Долина-Солотвина на Мізунська дуже критичне. Нові частини німців, силами повної боєвої дивізії розвинулися до наступу на шляху Долина-Велдіж, Мізунь-Солотвина Мізунська і приготовлялися до наступу в напрямі Вишківського просмику. В Мізуні розташувалася німецька артилерія, приготовляючи вогонь.

— Пане команданте — зголосив Гуцулові вістун. — З Мізуні прибув гість, щоб сповістити про положення.

— Введіть його — дав порученя Гуцул.

Вістун вийшов і впровадив старшого віком сивавого вже бойка.

— Слава Україні! — привітався бойко.

— Героям слава! — відказав Гуцул і, вказавши селянинові крісло, попросив його сідати. — Розказуйте, будь ласка.

— У нас — почав поважно селянин — розтаборилась артилерія. Артилеристи раді роздобути щось їсти та випити, та, одержавши все від нас, швидко заприязнилися з нами. А я служив за небіжчки Австрії при артилерії, перебув італійські офензиви, як артилерист і на машинах ще й до сьогодні трохи розумію. Зайшов я до них і розмовляючи про це та тамте, став розглядати наставлення гармат. Дивлюсь, а там усюди чотиритисячідвістка. А то, от прошу — він підійшов до мапи і показав пальцем. — Наставлено тут, о, на гаївку коло Липи. То вам треба про те знати і приготовитися відповідно. Я повернуся домів і старатися буду теж надалі приглядатися до того, що роблять вони. Та й своїм дівчам посилатиму до вас звідомлення.

— Спасибі вам — подякував Гуцул. Він стиснув гостеві руку і відпровадив його аж на двір. А повернувшися до хати, дав поручення, щоб сейчас евакувати старшинську школу на верхи Яворинки. Рівночасно дав наказ куреневі Козака зайняти становища в дісі коло Липи, евакуючи попередні становища, бо, як донесли селяни, друга група німецької артилерії обсадила верх Ватагів. Треба було евакувати теж поспішно шпиталь, та курсисток. Гуцул вирішив подати туди сам, щоб відповідно подати поручення хворим та неузброєним частинам і запобігти непотрібній паніці.

(Дальше буде).

Червень — місяць допомоги українським студентам в Европі

(Звернення Української Студентської Громади в Ню Йорку)

Виховання молоді, зокрема університетської, це постійна турбота кожного уряду державної нації. В залежності від виховання молоді та від числа добрих фахівців держава скріпляє себе внутрішньо, унезалежнюється, і тим самим росте її сила та міжнародне значення. Тому кожний уряд з особливою увагою піклується своїм студентством, запевняючи йому добру фахову підготовку та духовий розвиток.

Ще більше значення має виховання молоді для поневоленої нації, бо від цего залежить успіх в боротьбі за визволення. Українське громадянство зрозуміло велику важливість цеї справи і по утраті самостійности в бурхливих рр. 1917—1920 звернуло особливу увагу на виховання молоді.

В дуже короткому часі повстав ряд інституцій та фондів, яких одинокою ціллю було аорганізувати своє власне академічне життя — вогнище духової сили та державного відродження. Старання ці не пішли на марно. Українське студентство стало в перших рядах борців за визволення, воно теж було першим широким пробудителем наших чисельних народніх мас.

Високі школи щорічно випускали нових наших здібних фахівців, які з посвятою служили нашій великій ідеї і своє знання, набуте за старанням цілої нації, вони вповні віддавали її.

Прийшла нова военна хуртовина. Українське студентство стало піоніром та організатором наших чергових збройних змагань. У висліді подій велика часть впала від куль здичавілих окупантів, які своє нищівне вістря звернули в першу чергу проти українського студентства, а решта заповнила ряди героїчної УПА, або вийшла на еміґрацію, щоб підготовитись до нового наступу.

Велика частина українських студентів найшлась в Німеччині та Австрії, де серед дуже невідрадних обставин дальше продовжує свої студії. Брак відповідних приміщень, харчів, одягу стає непоборною перешкодою в науці, та породжує щораз нові недуги, які проріджують ряди студентів.

Взявши до уваги, що допомога, яку студентство отримує від громадянства не є вистачальна, студенти, зорганізовані в Українській Студентській Громаді в Ню Йорку, заініціювали акцію допомоги.

В тій цілі звертаємось з гарячим проханням до всіх українців підтримати наш почин несення допомоги найбільш потребуючим студентам в Европі.

Місяць червень проголошуємо місяцем допомоги українським студентам в Европі.

Просимо наше громадянство, яке вже не раз дало вияв своєї жертвенности, напружити в цьому місяці всі свої сили, та активно причинитись до успіху цеї акції.

Українська Студентська Громада має точні списки та адреси хворих студентів, або безпосередньо хворобою загрожених. Просимо наших щедрих громадян, які могли б допомогти в якій небудь формі котромусь з цих найбільш загрожених студентів, зголоситись особисто, або письменно на адресу У.С.Г. Хай кожний з нас заопікується одним студентом. Невелика посилка може запевнити студентові в Европі один або два семестри спокійного навчання, або також неодного може захоронити від смертельного захворіння. Крім цього У.С.Г. випускає грамоти в ціні по 50 ц., дохід з яких призначений на закуп харчевих пачок хворим студентам. Кожний хай поставить собі за обов'язок набути такі грамоти, і хай в кожній хаті їх не забракне.

Зокрема з гарячим проханням звертаємось до всіх товариств допомогти розповсюднити ті грамоти серед своїх членів.

В рямках цеї акції відбудеться в Ню Йорку концерт дня 20. червня 1948, та Веселий Вечір з танцями дня 26. червня 1948. Концерт, якого виконавцями будуть найкращі мистецькі сили новоприбувших, буде повторюваний по різних містах ЗДА.

Маючи щирі інтенції помогти своїм найбільш потребуючим товаришам, взиваємо всіх включитися з нами в цю акцію, поширювати її та взяти участь в усіх наших імпрезах.

Звертаємось до всіх товаришів-студентів в Америці зголошуватись до розпродажі шерів на адресу У.С.Г. Даймо доказ нашої солідарности і 25-річний ювілей організованості українського студентства вшануймо своєю співпрацею в цій акції. Це буде найкращий вияв широкого і правильного розуміння національного обов'язку.

Акцію цю в порозумінні і співпраці з Центральним Союзом Українського Студентство проводимо в рямцях праці і під протекторатом ЗУАД Комітету

Віримо, що наше громадянство щиро відгукнеться на наш заклик та щиро підтримає цю акцію, якої одинокою ціллю є дати нову, здорову, фахову і духово розвинену зміну на передових позиціях в поході нашого народу до державного відродження.

Виділ Української Студентської Громади, Ню Йорк:
В. Баранецький, голова
М. Бойчук, секретар.

Адреса:
UKRAINIAN UNIVERSITY STUDENTS ASSOCIATION
33 E. 7th St., New York 3, N. Y.

19 ЧЕРВЕНЬ 48

Місяць допомоги укр. студентам в Европі

50¢

BOHDAN BORZEMSKY

ГРАМОТА НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ В ЕВРОПІ. Українська Студентська Громада в Ню Йорку випустила такі артистично виконані пів-долярові грамоти, дохід з яких призначений на допомогу найбільш потребуючим українським студентам в Европі. Свою допомогову акцію УСГ веде в порозумінні з Центральним Союзом Українського Студентства в Европі та за згодою і під протекторатом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Кожний, хто зложить даток на допомогу, може одержати цю артистичну пам'ятку для себе та зробить добре діло для своїх знедолених братів і сестер в Европі. Точні інформації подані у надрукованому в цьому числі Зверненні У.С.Г., що проголошує червень місяцем допомоги українським студентам в Европі.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Концерт Смичкової Симфонії під батутою Тараса Губіцького.

„Дітройт Фідлерс Бенд" під батутою професора Тараса Губіцького, перший раз притягнув кількадесять Українців до „Мюзік Гол", концертової авдіторії, яка є водночас приміщенням Дітройтської Симфонії під артистичним проводом д-ра Карла Круґера.

Смичкова Оркестра або Смичкова Симфонія, основана тому кілька років п. Губіцьким з вихованих ним самим студентів, розвивається тільки під патронатом американців. За винятком кількох осіб ніхто з українців досі не цікавився цією вельми благородною музичною працею проф. Губіцького. Аж цього року, 12 травня, наші українці прибули на цей концерт у більшому числі. Була це достойна участь членів Українських Університетських Абсольвентів, які саме зацікавились цим концертом. Були між ними наші „грубі риби" не тільки з Дітройт, Гемтремк, але теж із Віндсор, Канада.

Музична програма складалась із двох частин, з яких перша, містила в собі „Українську Суїту" Квінсі Портера. Починається вона питомим українським мотивом, переходить зручно у „Кант Почаївської Бого-Матері", потім пливе в тужливу мельодію „Ой горе горе калині при долині", а дальше легесенько, наче леститься, шуткуючи, закінчує мельодією „На улиці скрипка грає". Уклад цієї Суїти легкий, приступний невибагливому слухачеві і дуже надається на смичкову оркестру. Особливож промовляє до душі ніжна мельодія „Ой горе горе", яка при „стишених" інструментах вийшла дуже ефектовно. Що можна би закинути цій суїті, це досить незамітне закінчення. Годиться згадати, що Українська Суїта була присвячена тим разом Українським Унів. Абсольвентам і це було для них дуже милою несподіванкою.

На вступну точку оркестра відіграла „Кончерто Ф Мейджор" Вівальді, аранжоване Губіцьким для трьох скрипок і гарпсікорд під супровід оркестри. Композиція ця зложена з трьох частин: Аллеґро-Андаите-Аллеґро, з чого Андаите було виконане чудово. Важним є замітит, що цій продукції солісти, Роман Ґрей, Леонард Чарновський і Джон Амарантідес, грали на скрипках славного Страдіварія, які оцінюються по $20,000, а які випозичив спеціяльно на цей концерт знаний майстер-виробник скрипок Вилйем Моенінґ з Филаделфії.

Бачимо теж на програмі, Гендля „Кончерто ін Б Майнор" із сольом на віолі Даналда Сенфорда. Твір цей є дуже трудний. Соліст і оркестра мають велике поле до технічного попису, та зате він менше ефектовний для звичайного слухача.

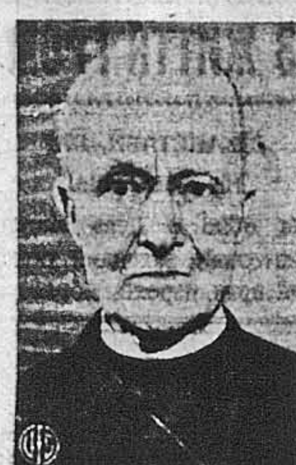
Другу частину концерту розпочав гостинним виступом Ґеорґ МекЛод, барітон, який співав оперові арії Гендля, Моцарта та Вагнера. Дві продукції на оркестру дириґувала асистентка-дириґентка. Марджері Ейбер, учителька музики у Денбі Гайскул. Проводила вона такими річами як: Коплянда „Гое Давн" і Ендерсона гумореска „Фидел-Федел".

Концертову програму завершив симфонічний твір Чайковського „Серенейд фор Стрінґс" зложений з чотирьох частин, Андаите-Вальс-Елеґія і Фінал. Твір це глубокий, багатомовний і різноманітний. Проф. Губіцький знать вложив много праці у підготовці такого великого твору. Сила цілої смичкової симфонії була старанно зрівноважена і твір вийшов дуже добре. Публика грімко нагороджувала признанням оркестру і дириґента, викликаючи його багато разів. На загальне бажання одушевленої публики, оркестра докинула ще „Джез Піччікато". Ось в цім гумористичнім „Піччікато", оркестра описалась своєю музичною дисципліною, бо дириґент в половині продукції поклав батуту і зійшов з естради, а оркестра кінчала сама і чудово видержала такт до кінця. Це значить, що оркестра знаменито зіграна, а п. Губіцький певний за своїх музикантів.

В половині концерту суддя М. Н. Каллеган роздав здібним студентам сім стипендій по 50 доль. і сім менших нагород, які були даровані визначними американцями - любителями музики.

Ось і так Смичкова Симфонія „Дітройт Фідлерс Бенд" під вмілою директивою проф. Губіцького і під ласкавим патронатом д-ра Карла Круґера, головного дириґента Дітройтської Симфонії, торує собі шлях у широкий світ. Ця музична організація представляє собою потенціяльну силу шістьдесяти молодих сердець, яких музика, як божий дар, хоронить і спрямовує на благородний життєвий шлях.

Юлія М. Шустакевич.

Є ЗА ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ.—Це відомий епископ ню-йорської протестантсько-епископальної діецезії, Вилйем Т. Манінґ, років 82, який заявився за загальний військовий вишкіл, а проти „сентиментального пацифізму", який приспішує війну, а не її відвертає.

НОВЕ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЕТСЬКЕ ЗАГОСТРЕННЯ В БЕРЛІНІ

Безпідставне придержання Советами високого американського урядника.

Берлін, 4 червня. Вчора збоку американського військового управління повідомлено, що советські власті були безпідставно заарештували та придержали протягом 16 годин заступника шефа відділу американського цивільного управління, д-ра Гарі Лі Франклина. Інше непорозуміння трапилося знову з повітряною комунікацією через американську і советську зони, на тему якого ще ведеться дискусія.

БОЛЬШЕВИКИ ЗРЕЗИГНУВАЛИ З ЧАСТИНИ ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ ВІД ФІНЛЯНДІЇ

Гельсінки, 4 червня. Советський представник в Гельсінках повідомив вчора фінського премієра, що Советський Союз резиґнує з частини признаного йому від Фінляндії военного відшкодовання, у висоті біля 75,000,000 долярів. На підставі договору Фінляндія мала дати Советам 300,000,000 відшкодовання і сплатити його товарами в ціні з-перед 1938 року.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Доповідь проф. В. Шугаєвського про нищення памяток у Києві.

З викладів, що їх влаштовує в Ню Йорку Відділ Наукового Товариства ім. Шевченка, був передостаннім звесняної серії доклад київського музейного кустоша, професора Валентина Шугаєвського, який відбувся 15. травня. Тема: „Нищення пам'яток культури на Україні за часів другої світової війни. Трагедія Києво - Печерської Лаври".

В першій частині доповіді подано короткий нарис нищень і руйнацій культурних цінностей на Україні протягом всього її історичного існування. Доповідач особливо спинився тут на пляномірному масовому нищенні культурно-національних памяток большевиками, які прагнули тим нищити джерела національної свідомости українського народу.

Згадавши, що під час другої світової війни большевики й німці немилосердно руйнували Україну, не зважаючи на жодні історичні й культурні цінності, коли ті так чи інакше опинялися в полі військових дій, доповідач розповів про те, що трапилося в Києво-Печерській Лаврі під час окупації Києва німцями. Події в Лаврі, на думку доповідача, заслуговують особливої уваги.

Лавра в цілому становить першорядний архітектурно-історичний пам'ятник України, сумна історія якого за час війни мусить бути занотована з усіма подробицями. Чимало цих подробиць знає доповідач, як безпосередній свідок подій. У цих подіях особливо яскраво відбилися з одного боку варварська зневага большевиків до пам'ятників культури взагалі та їхня тупа дурість і глупота, а з другого — відверте грабіжництво німців.

Доповідач подав систематичний виклад подій в Лаврі, починаючи з моменту вступу німців у Київ, 19. вересня 1941 р. Він розповів, як вже на другий день по вступі в Лаврі і біля неї сталися вибухи мін, закладених большевиками ще в літку. В наслідок вибуху загинула невідома кількість людей і виникли пожежі кол. будинку Арсеналу напроти Лаври, старовинної Тодосіївської церкви, де цілком загинув великий архів, і відомої величної Лаврської дзвіниці, в якій на щастя, вигорів лише один поверх.

Особливо докладно спинився доповідач на загибілі на початку місяця листопада того ж року головної Лаврської церкви, Успенського собору, що був побудований в XI столітті. Він упав жертвою мін, закладаних в ньому большевиками, але зірваних німцями, через їх легковажність та дурість. Церква була мінована з далекосяжною метою — зірвати її під час урочистої Служби Божої, яка, на думку большевиків, мала відбутися в головній Лаврській церкві з приводу звільнення України від большевицької влади. На Службі Божій мали бути присутні представники німецької влади і цілий новоутворений український уряд разом з найвидатнішими представниками українського народу, його елітою. Така Служба Божа не відбулася, і собор лишився стояти з вибуховими речовинами. Коли ж німці, переконані в цьому, що мін в соборі немає, пустили електричний струм, стіни вибухли і собор загинув.

Далі доповідач розповів, як німці почасти грабували, почасти нищили колекції Центрального Історичного Музею (головного музею України), що був розташований в Лаврських будівлях і залишений большевиками на призволяще під час їх втечі з Києва. Ті колекції, що зацілілн, вивезено, після вибуху Успенського Собору, до центру Києва і, вкупі з деякими іншими збірками, з них улаштовано новий Історично - етнографічний Музей. — Відступаючи з Києва, німці вивезли цей Музей, як і частини деяких інших українських музеїв, в Баварію, на горішній Дунай, де вони й залишилися аж до кінця війни. Де вони тепер — доповідач не знає.

При кінці доповідач з задоволенням відмітив, що музейні робітники, яких разом з Музеями німці вивезли до Баварії, утворили там спільно з іншими українськими науковцями Ді-Пі наукові колективи на чолі з Українською Вільною Академією Наук, які нині інтензивно працюють і видають свої твори на користь українського народу.

Слід було б, додав доповідач, утворити Український Національний Музей і в Америці, як одну з українських наукових інституцій, що відбивав би загальний історичний процес українського народу і нотував би також життя й побут американських українців.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

З нормалізацією поштових звязків між Америкою та европейським континентом, Редакція і Адміністрація „Свободи" одержують від українців з европейських країн щораз більше листів в найрізноманітніших справах, які часто не мають нічого спільного ані з редакцією ані з адміністрацією часопису. Не маючи прямо фізичної можности відповідати на ці всі листи окремо, Редакція і Адміністрація „Свободи" подають до відома:

1. Всі листи, переслані на адресу „Свободи" в справах, які не належать до її компетенції, чи засягу її діяння, відсилається до тих установ і комітетів, які заторкненими в листі справами займаються. Тут належать насамеред справи розшуків рідних, допомоги, інтервенції і т. п. Ці листи пересилається звичайно Допомоговому Комітетові у Филаделфії, не даючи на них відповіді. Тому що таке посередництво забирає багато часу і вимагає окремої праці, в інтересі всіх авторів таких листів є висилати їх найрадше відразу по призначенні: *Листи в допомогових справах та в справі розшуків* пересилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa. (U. S. A.). В політичних справах писати до: Ukrainian Congress Committee of America, P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y.

2. Редакція не звертає, ані не веде переписки на тому пересланих, але незамовлених і невикористаних газетних матеріялів, статей, кореспонденцій і т. п. Не звертається теж використаних рукописів.

3. Усіх тих, які зголошуються на постійних співробітників, чи кореспондентів, Редакція зберігає в своєму реєстрі, але не веде з ними переписки, якщо не думає з пороблених пропозицій користати.

4. Прохається не висилати документів, ані вартісних паперів: Редакція і Адміністрація не перебирають за них відповідальности.

5. Адміністрація не перебирає зобовязань за переслані, але незамовлені книжки, журнали і т. п. Часто трапляється, що европейські видавництва самі надсилають книжки, виставляючи рівночасно рахунок. За незамовлені книжки Адміністрація не платить готівкою, як теж не звертає їх, з огляду на кошта пересилки. Надіслані вже в той спосіб книжки проголошено в газеті до прдоажі і рахунок за них буде вирівняний тільки якщо і в міру того, як книжки будуть продані. При цьому треба додати, що зазначена на европейських виданнях ціна не стоїть в жодній пропорції до місцевого книжкового ринку.

6. Переслані оказійні числа, чи для обміну — полагоджується звичайним порядком.

7. Адміністрація не веде переписки і не відповідає на листи в справах, які до неї не належать.

8. Справи Редакції і Адміністрації „Свободи" прохається вважати за дві окремі справи, і полагоджувати їх окремими листами, або бодай окремими картками в одному листі. Це відноситься теж і до місцевої переписки.

Редакція і Адміністрація „Свободи" полагодили досі сотні і тисячі листів з Европи теж в справах, які до них не належать, не жаліючи на це ані труду ані гроша, якщо це було необхідне. Проте, це не можливо продовжувати на довшу мету, тимбільше при відносно наладнаних вже поштових звязках між американським і европейським континентами та при чіткому визначенні завдань і засягу діяння редакцій та поодиноких громадських допомогових і політичних Комітетів. Виселка листа на правильну адресу до одного, чи другого Комітету, дає теж більшу запоруку на його полагодження.

Усім авторам листів з Европи пригадується, щоби чітко і виразно писали свої адреси, найрадше друкованими літерами.

Редакція і Адміністрація „Свободи".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖАНСТАВН, ПА.

На скитальців.

На обіді в День Матери, влаштованім заходами української прав. парохії, зібрано на заклик мами, п-ні Онишко, $11 на скитальців і вислано їх до ЗУАДК в Филаделфії. Жертвували по $1: Онишко, Гросяк, Бандровський, Гладьо, Бубен, Кость, а решта дрібними.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

З весілля на скитальників.

На весіллі у Анни-Марії Грабар, яке відбулося дня 8-го травня 1948, зроблено вчинок гідний наслідування... Після короткого заклику, що виголосив Слободян-Ірвин Іван, зясовуючи жахливе становище наших братів, що залишилися в живих після мук і тортур у фашистських конц-таборах, гості щиро відгукнулися, та зложили жертву на допомогу братам „кацетникам".

Слід відмітити, що наші „кацетники" не зважаючи на лихий і хворобливий стан здоровя брали активну участь у зорганізуванні теперішніх осель українських ДП. Багато з них перебуває у зорганізованій філії Л. У. Б. В. табору Корнберг (Нім.). Багато з них є в стадії відкритої туберкульози, а інші ослаблені з недоживлення. Тож негайна поміч є дуже конечна, поки ще можливо заліквувати рани. На їхню поміч зібрано $50. Колектували Соня Микитка та Петро Ляхоцький.

Жертвували по $5: молода пара, Анна Марія та Теодор Микитка, Соня та Іван Микитка; Іртин-Слободян Іван $5.50; по $2: зложили: М. і Ів. Грабар, А. і М. Рибка, Ю. Савка, К. Хмільовська, П. Ляхоцький; по $1: К. Заборська, П. Деркач, В. Семусь, С. Кобрин, Г. Кобрин, В. Катола, Малайчук, С. Микитка, М. Кобрин, І. Вовк, Ф. Кобрин, А. Тизіо, К. Крукар, І. Барщ, К. Коблан, П. Пилат, І. Сорантино, І. Поліщук, І. Шмідт, М. Кіцай, Гр. Готра, В. Семусь, П. Кіцай та $1 дрібними.

Всім жертводавцям щире Спасибі, а молодій парі многа літа.

Гість.

НОВИЙ ЕКСПЕРІМЕНТ СОВЕТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧЧИНІ

Берлін, 3 червня. Советський головнокомандуючий в Німеччині, маршал Василь Соколовський, виголосив до представників Християнсько-демократичної партії промову, що заповідає цілком новий курс советської політики в Німеччині та новий політичний експеримент. Виступ Соколовського позначився насамперед великим „апізерством" для інших партій та для німців взагалі. Советський маршал нагло відмовив створеній ним комуністичній партії „Соціялістичної єдности" права говорити в імені цілого німецького народу та поробив німцям цілий ряд обіцянок, як закінчення денацифікації, звільнення воєнних полонених і цивільних інтернованих, припинення вивласнення землі і т. п. За совітськими обіцянками добачується не тільки поразку дотеперішньої советської політики в Німеччині, але насамперед підготовку до невідомої ще нової акції, в якій німцям була б призначена відповідна роля.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПРОТОКОЛ

З нарад річного засідання головного уряду У. Н. Союзу, що відбулось в днях 22-го до 26-го березня 1948 року, в Домі У. Н. Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Ситі, Н. Дж.
(Продовження).

10)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, П. ДУДИ.

Вельми Шановні Головні Урядники У.Н.Союзу!

Моя праця для Українського Народного Союзу в минулому році зводилася переважно лише до праці в місцевому відділі і околиці. Та хоч вона була лише у місцевому відділі, то й так не мало треба було наклопотатись, а це з причини зміни аж двох відділових секретарів в одному році. Маючи ці клопоти на руках і полагоджуючи їх, я прийшов до переконання, що не лише в моїому відділі, але й по інших відділах, є тяжко підшукати відповідного секретаря. Бо праця секретаря не є легка й старі члени не радо її беруть, а знов молодь хотіла б діставати більшу винагороду за таку роботу. Тому нам треба поважно застановитися над розвязкою цеї справи.

На протязі року, я вів переписку з поодинокими відділами, або їх членами, як також переписувався часто з новоприбувшими земляками, що працюють в лісовій індустрії, на залізній дорозі та в ріжного рода копальнях. Таких листів в Союзовій справі одержав 23, а написав 32 і прийшов до переконання, що з переписки мала користь, а треба таки особисто їхати до даних місцевостей, коли хочемо дістати цих нових імігрантів до Союзу. Більше про ці справи може сказати організатор на Канаду п. В. Гірняк, який вже їздив до деяких місцевостей, та осягнув добрі успіхи.

Упродовж року розпродав 50 примірників „Пропамятної Книги" У.Н.Союзу і 10 прим. „Стори оф ди Юкрейн". Брав участь в кампанії за приєднування нових членів і самий приєднав сім членів. Виступав на підприємствах ріжних організацій як представник свойого відділу та як член Головного Уряду і виголошував відповідні промови в Ст. Кетерінс, Гемілтон, Лімінгтон, Виндзор, Онт., та в Гемтремк, Міш. Спеціяльних припоручень від екзекутиви У.Н.Союзу протягом року, я не одержав, а обовязки, які спадають на мене виконував точно і на час.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО С. СЛОБОДЯНА.

Поважані Пані і Панови Головні Урядники У.Н.Союзу!

Звіт з моєї діяльности як Головного Радного є короткий, тому що майже всі важніші організаційні справи ми вирішували на окружних зборах филаделфійської округи, а знов по відділах маємо урядників, що урядують чесно і згідливо і тому не було ніяких таких непорозумінь, які вимагали би полагоди зі сторони головного урядника.

Як секретар филаделфійської округи, скликав я в порозумінні з гол. радною панею Штоґрин два рази в минулому році окружні збори.

На перших зборах, 15. березня 1947 р., був приявний організатор А. Маланчук, який працював щиро в Филаделфії й околиці, та приєднав споре число членів до У.Н.Союзу.

Другі окружні збори відбулися 28 вересня 1947, на котрих були приявні майже всі відділові урядники. Вони прирекли взяти активну участь в кампанії за збільшення Союзу до 50,000 членів.

2. березня 1947 року, був я на окружних зборах в Мілвіл, Н. Дж., з п. А. Маланчуком. На цих зборах ми обговорювали справу організування молоді, та звертали увагу старшим членам, що всяка неузасаднена критика з їх сторони шкодить тільки приєднанню молоді до Союзу.

На запрошення від. 45, був я 30. березня 1947 р., на прийнятті, яке мало на цілі пошанувати відділового урядника, що працював 25 років, як відділовий касієр. З цеї нагоди я виголосив відповідну промову, та взивав присутних, щоб записували своїх дітей в Союзові ряди.

Не забуваючи ново зорганізованого відділу 189, до котрого належить сама молодь, я був у грудні на зборах цього відділу, і взивав молодь створити спортову дружину та працювати для збільшення Союзових рядів молодими членами.

Мушу тут згадати, що є 2 менші відділи, а 1 більший, котрі зовсім недбало працюють. Їх урядники не приходять на окружні збори та впродовж кількох років не тільки що не організують нових членів, але ще зменшують членство, а з уряду не уступають.

Упродовж року я брав теж участь в громадській праці Конгресового і Допомогового Комітетів, докладаючи своїх старань, щоб ця праця була успішною.

На кінець складаю щиру подяку всім відділовим урядникам филаделфійської округи, а також і членам за довіря і попертя, з яким я завжди стрічався при полагодженні Союзових справ для добра У.Н.Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. РОМАНИШИНА.

Following is a report of my activities pertaining to the Ukrainian National Association from the date of the last yearly meeting until the present session.

I have called and presided at nine special meetings of all of the secretaries and some of the officers of the various subordinate lodges in the Newark area during the past year. At these meetings the business of the Ukrainian National Association has been discussed and plans have been laid for various events in our area. At one of these meetings Mr. Dmytro Halychyn was the speaker.

I have organized a Ukrainian National Association Bowling League, which has completed its first season in this activity.

I have taken part in special meetings at the headquarters of the Ukrainian National Association and have spoken at several affairs during the year at the request of the head office of the Association.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, Т. ШПИКУЛИ.

Високоповажані Головні Урядниці й Урядники У.Н.Союзу!

Мій обовязок як головного урядника У.Н.Союзу впродовж 1947 року, я виконував згідно зо статутом, та відповідно до того, що я уважав найбільше корисним для добра і розвою У.Н.Союзу.

Упродовж року та в часі кампанії, я зорганізував 13 нових членів до У.Н.Союзу.

Стараниям українських церковних громад, українських організацій, та всіх відділів У.Н.Союзу з Шікаго й околиці, відбувся величавий концерт 10. травня, в оперовій салі. На концерті між іншими позамісцевими артистами і представниками, виступав Іван Годяк, актор з Галивуд. Приход і добровільні жертви виносили $10,000, яку то суму вислано через ЗУАДК на поміч українським сиротам на скитальщині.

11. травня відбулися в Шікаго організаційні збори. На зборах головним референтом був секр. У.Н.Союзу п. Д. Галичин. Головна ціль зборів була, познайомити нового організатора з відділовими урядниками. Та нажаль, цей організатор не виявив ніякої активности. Тому то ще надалі заходить велика потреба маті постійного організатора на Шікаго та стейт Ілиной. Тут є широке поле до праці, одначе трудно знайти людину, щоби мала знання організатора, та бажала працювати для У.Н.Союзу.

19. жовтня відбулося свято палення морґеджу на Домі Відділів У.Н.Союзу в Шікаго. Саля була заповнена союзовцями і гостями, а головним бесідником був кас. У.Н.Союзу, п. Р. Слободян. Дім Від. У.Н.Союзу находиться в північній частині міста, та тепер вже такі відділи в ньому льокуються: 22, 106, 221, 379.

У всіх згаданих підприємствах і зборах я докладав багато труду та праці, щоби вони були успішні і корисні для добра У.Н.Союзу та взагалі для української справи.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, В. ДІДИКА.

ВПоважані Головні Урядники У.Н.Союзу!

Напротязі 1947 р. виконував я обовязки, які уважав корисними для У.Н.Союзу, брав участь в відділових зборах, як рівнож заступав союзові відділи в місцевій Центральній Організації.

Перші окружні збори в цім році скликали ми оба з п. Іванчуком, 14-го лютого, зі самих молодих представників союзових відділів, в справі спільного підприємства для Союзової молоді в Дітройті, одначе по кількох спробах показалось, що це неможливо перевести тому, бо не можна було дістати спису молодих членів від деяких наших відділових секретарів.

На припоручення головної канцелярії У.Н.Союзу, скликали ми три рази окружні збори, в справі 50-тисячної кампанії за новими членами. Ці збори відбулись, 4-го травня в Дітройт, 18-го травня в Гемтремк, і 4-го жовтня знова в Дітройт. На всіх зборах був присутній організатор п. Д. Білецький, і за час своєї праці в Дітройт, він зорганізував 144 нових членів, котрі є розприділені між ці відділи: у від. 183 — 62 членів; у від. 94 — 26 членів; у від. 175 — 20 членів; у від. 20 — 14 членів; у від. 75 — 14 членів;, в в від. 203 — 8 членів.

З п. Білецьким був я у звязку ввесь час його Союзової праці в Дітройті, та давав йому поміч кожний раз, коли він від мене її потребував. Я самий приєднав 6 нових членів.

На домагання секретаря відділу 175, робив я кілька разів переговори з урядниками відділів 175 і 292 в справі одного члена, що лишив довг за вкладки в відділі 175, а тепер вступив як новий член до відділу 292. На одних таких переговорах був теж присутній головний касієр п. Р. Слободян, але справа ця осталась не полагодженою і до сьогодня.

(Дальше буде).

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 2. червня 1948 року помер у 53. році життя

ВАСИЛЬ ТРАЧУК,

член Тов. Укр. Клюбу Поступового, від. 70 У. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Покійний походив з Волині, Східна Україна. Полишив у смутку жінку Стефанію, сина Романа, дочку Ліліян і брата Андрія.

Похорон відбдується в суботу, 5. червня, в годині 9. рано, з похоронного заведення Івана Ковальчика, 129 Ґренд вул., а відтак з укр. греко-катол. церкви св. Петра й Павла при Ґрін і Сусекс ул., на цвинтар Бей Вю, на Ґрінвіл в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Членів, вільних від праці, просимо взяти участь в похорон. — В. Й. П.!

В. Кушнір, секр.

Дня 12. травня 1948 р. помер у 75. році життя

МИКИТА ЛЕСІВ,

член Бр. св. Юрія, від. 160 У. Н. Союзу в Джемейка, Н. Й.

Покійний походив з села Борщів, пов. Бібрка. Тлінні останки зложено на St. Charles Cemetary, Farmingdale. — В. Й. П.!

Дня 28. травня 1948 р. помер у 57. році життя

СТЕФАН СОРІВКА,

довголітній член Тов. ім. Івана Франка, від. 334 У. Н. Союзу в Клівленд, О.

Покійний походив зі села Яворник Руський, Галичина. Полишив у смутку жену Теклю і три сини: Миколу, Стефана і Андрія, три невістки і внуки.

Похорон відбувся 1. червня з Пілґрім церкви. — В. Й. Г.!

С. Морозович, секр.

ТАРЗАН, ч. 1858. Тарзан жалує.

Коли Кунгу завважав, що Кіля й Тіна щезли, він, здивований, пустився слідом за ними...

...а міжтим малпочоловік і Кіля змірили свою силу.

Та Кіля не була під силу панові джунглів і вже незабаром вона була залежна від його милосердя.

Тарзан памятав, що він обороняє двоє людей і з жалем витягнув свій ніж.